

Raportul de țară al României pentru cel de-al VI-lea ciclu al procesului de Dialog Structurat cu tinerii

Grupul Național de Lucru privind Dialogul Structurat (GNL-DS), desemnat în data de 14 noiembrie 2017 de Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), are următoarea componență (în ordinea punctajelor obținute în procesul de selecție):

- Consiliul Tineretului din România (CTR) – 91 puncte;
- Fundația Județeană pentru Tineret Timiș (FITT) – 83,33 puncte;
- Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR) – 72, 66 puncte;
- Federația Forumul Tinerilor din România (FTR) – 66,33 puncte;
- Uniunea Studenților din România (USR) – 63,67 puncte;
- Organizația de tineret – Blocul Național Sindical (OT-BNS) – 62 puncte;
- Federația YMCA România – 61,67 puncte.

GNL-DS a stabilit în luna decembrie 2017 că în România procesul de dialog structurat cu tinerii se va desfășura prin două metode: ateliere de consultare cu tinerii și chestionar online aplicat tinerilor, respectând întrebările propuse de European Steering Committee.

Astfel, la nivelul Grupului Național de Lucru privind Dialogul Structurat, Fundația Județeană pentru Tineret Timiș (FITT) a elaborat 3 instrumente pentru desfășurarea atelierelor de consultare cu tinerii (unul cu o durată de 2 zile – 6 ore/zi și două cu durata de câte 5 ore), ce abordau toate cele 16 tematice propuse la nivel european, precum și instrumente de raportare corespunzătoare fiecărei tip de consultare, materiale ce au fost făcute publice pe site-ul Ministerului Tineretului și Sportului și a organizațiilor membre ale GNL-DS, astfel încât să poată fi utilizate de orice organizație interesată să deruleze ateliere de consultare cu tinerii. Astfel, organizații membre ale GNL-DS (Consiliul Tineretului din România, Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România, Fundația Județeană pentru Tineret Timiș, Forumul Tinerilor din România, Uniunea Studenților din România și YMCA România), prin rețelele proprii, au derulat un număr de 46 de consultări cu tinerii, în întreaga țară, la care au participat 1090 de tineri.

În paralel, a fost elaborat un chestionar online, traducând în limba română chestionarul propus la nivel european, ce a fost promovat în rândul tinerilor în perioada 5-23 februarie 2018, colectându-se 1886 de răspunsuri.

În urma fiecărei atelier de consultare a fost elaborat un raport ce conținea ideile exprimate de tineri, utilizând un formular online tip, toate acestea fiind sintetizate de către membrii GNL-DS în acest raport național.

S-a constatat că cea mai mare parte a participanților la atelierelor de consultare și a respondenților la chestionarul online au fost elevi și studenți, astfel că în concluziile acestui raport se regăsesc, majoritar, opiniile acestor categorii de tineri. Totodată, s-a remarcat faptul că tinerii cu dizabilități au răspuns în număr foarte redus la chestionarul online și nu au participat deloc la atelierelor de consultare fizice, acestea fiind limitele acestei consultări.

Detalierea tipologiei tinerilor implicați în procesele de consultare

Genul tinerilor implicați în procesele de consultare	Număr de bărbați: 1132 Număr de femei: 1833 Număr de persoane ce s-au declarat de alt gen: 3 Număr de persoane ce nu și-au declarat genul: 8
Vârsta tinerilor implicați în procesele de consultare	Număr de tineri sub 15 ani: 55 Număr de tineri între 16 și 18 ani: 1185 Număr de tineri între 19 și 25 de ani: 1479 Număr de tineri între 26 și 30 de ani: 153 Număr de tineri între 31 și 35 de ani: 104
Număr de tineri cu dizabilități implicați în procesele de consultare	Număr de tineri ce s-au identificat ca neavând nicio dizabilitate: 2867 Număr de tineri ce s-au identificat ca având o dizabilitate: 38 Număr de tineri ce nu au declarat dacă au sau nu o dizabilitate: 71
Etnia tinerilor implicați în procesele de consultare	Număr de tineri aparținând grupului majoritar etnic: 2670 Număr de tineri aparținând unor grupuri etnice minoritare: 158 Număr de tineri ce nu și-au declarat etnia: 148
Orientarea sexuală a tinerilor implicați în procesele de consultare*	Număr de tineri ce se identifică ca fiind heterosexuali: N/A + 2151 Număr de tineri ce se identifică ca fiind homosexuali, bisexuali sau de altă orientare sexuală: N/A + 121 Număr de tineri ce nu și-au declarat orientarea sexuală: N/A + 108

* Pentru 596 dintre participanții la atelierele de consultare cu tinerii nu au fost colectate date cu privire la orientarea sexuală.

În continuare, prezentăm principalele idei reieșite din consultările cu tinerii pentru fiecare dintre cele 16 întrebări propuse la nivel european în cadrul acestui ciclu al procesului de Dialog Structurat cu tinerii, precum și rezultatele obținute în urma aplicării chestionarului online, documentul anexat. **Toate aceste rezultate** au fost trimise către European Steering Committee, care gestionează procesul de Dialog Structurat cu tinerii la nivel european și **vor sta la baza elaborării viitoarei strategii pentru tineret a Uniunii Europene.**

1. Care sunt cele mai importante competențe pe care trebuie să le dobândească tinerii din educație, pentru a reuși pe plan personal și profesional în Europa viitorului?

În urma consultărilor, tinerii din România consideră că sistemul educațional ar trebui să le formeze următoarele tipuri de competențe, pentru a fi cetățeni în Europa viitorului:

- competențe digitale, inclusiv în ceea ce privește securitatea în spațiul virtual;
- competențe de comunicare în limba maternă;
- competențe de comunicare în cel puțin două limbi de circulație internațională;
- competențe de comunicare și relaționare interculturală;
- competențe de interacțiune și relaționare cu alte persoane;
- competențe de lucru în echipă;
- competențe de informare / de a filtra informațiile (din spațiul public, media, online etc.);
- competențe de management și organizare a propriului timp;
- competența de a cunoaște și respecta drepturile omului;
- competența de a accepta diversitatea umană;
- competențe juridice de bază pentru viața de zi cu zi;
- competențe financiare de bază pentru viața de zi cu zi;
- competențe casnice pentru viața de zi cu zi;
- competențe de leadership și coordonare;
- competențe de scriere de proiecte;
- competențe de management de proiect;
- educație pentru sănătate/sexuală;
- competențe de educație/participare civică și cetățenie activă;
- competențe de a învăța să înveți;
- competențe oratorice / de vorbit în public;
- competențe antreprenoriale;
- competențe de educație ecologică / protecția mediului;
- competențe de rezolvare a problemelor;
- competențe de gândire critică și analiză;
- competențe de acordare a primului ajutor;
- competențe de supraviețuire în diverse contexte limită;
- competențe de adaptabilitate la context noi;
- competențe de autocunoaștere;
- competențe organizatorice;
- competențe de management al conflictelor;
- competențe de management al stresului;
- competențe de gastronomie;
- competențe de argumentare;
- competențe de negociere.

De asemenea, tinerii își doresc să aibă posibilitatea să parcurgă trasee educaționale flexibile, individualizate după nevoile și interesele fiecăruia și organizate în sistem inter/trans-disciplinar. Astfel, și componenta de consiliere și orientare în carieră joacă un rol foarte important pentru ca aceștia să fie conștienți de potențialul lor și să-și valorifice la maximum

competențele dobândite. În plus, indiferent de domeniul studiat, tinerii își doresc să aibă cât mai multe competențe practice.

2. Ce îi poate pregăti pe tineri pentru locurile de muncă ce ar putea exista în viitor?

- Sistemul educațional joacă un rol foarte important în pregătirea tinerilor pentru piața muncii și trebuie să dezvolte în primul rând o serie de competențe transversale ce să pregătească tinerii pentru provocările societale.
- Programele de practică, internship, job shadowing sau voluntariat trebuie să se regăsească în ponderi însemnate în planurile de învățământ pentru a dezvolta competențele practice ale tinerilor și pentru a-i ajuta pe aceștia să acumuleze experiențe concrete ce îi pregătesc pentru viitoarele provocări.
- Consilierea și orientarea în carieră sunt esențiale pentru a-i face pe tineri conștienți de potențialul lor și de competențele pe care le dețin și pentru a le crește încrederea în sine. Aceștia trebuie să aibă acces la diverse teste prin care pot afla mai multe despre propria persoană în timpul fiecărui ciclu de studii. În plus, sistemul de evaluare al elevilor/studentilor trebuie centrat exclusiv pe analiza dobândirii competențelor.
- Piața muncii este într-o continuă dinamică, astfel că sistemul educațional trebuie să le dezvolte tinerilor o autonomie în învățare, pentru ca aceștia să fie oricând pregătiți să învețe lucruri noi.
- În viitor două sectoare cheie pot domina economia globală: antreprenoriatul și tehnologia. Astfel, competențele antreprenoriale și digitale/tehnologice de bază trebuie să fie dezvoltate încă din primii ani de școală (inclusiv algoritmică, robotică), iar școlile trebuie să fie permanent dotate cu o bază materială cât mai modernă.
- De asemenea, e nevoie de cadre didactice cât mai bine pregătite și mereu la curent cu noile descoperiri în domeniul lor, pentru a putea prezenta tinerilor informații de actualitate, prin metode moderne.
- Deoarece piața muncii devine tot mai mult una globală, tinerii trebuie să aibă competențe lingvistice cât mai dezvoltate, pentru a putea comunica în cât mai multe limbi de circulație internațională. Pentru a stimula acesta lucru, se recomandă dezvoltarea mobilităților academice internaționale, la toate nivelurile de studii și chiar introducerea unor stagii obligatorii de acest tip în planurile de învățământ.
- Tinerii trebuie să beneficieze oricând de sprijin pentru reinserție profesională sau pentru recalificare, învățământul online putând fi o soluție în acest sens.
- Este încurajată dezvoltarea de platforme sau contexte prin care tinerii să intre în contact direct cu persoane de succes din domeniul lor, pentru a se putea informa în mod relevant.
- Mediul academic, împreună cu reprezentanții angajatorilor trebuie să colaboreze strâns, să-și armonizeze ofertele, respective cerințele și să lucreze împreună la analize care să prevadă necesarul de resurse umane pe termen mediu.
- Sistemul educațional trebuie să dezvolte curricule transdisciplinare și să ofere calificări multiple tinerilor la fiecare final de ciclu de studii.
- Pentru a dobândi competențe, tinerii au nevoie de un climat organizațional tolerant la greșeli și orientat spre învățare, receptiv și motivațional.
- Un alt aspect important este adaptarea sistemului universitar la standardele internaționale pornind de la infrastructură și până la modalitățile de acces la informație.

3. Ce i-ar ajuta pe tineri să își stabilească obiective și așteptări realiste în viață?

- Tinerii au nevoie să fie permanent sprijiniți, pentru a-și stabili așteptări și obiective realiste de la viață. Astfel, este necesar pentru aceștia să poată accesa oricând, atât pe parcursul studiilor cât și ulterior, servicii de consiliere în carieră/vocațională.
- De asemenea, tinerii trebuie să aibă competențe de autocunoaștere dezvoltate, pentru a deveni conștienți de propriul nivel și pentru a-și consolida încrederea în propria persoană, dar și un spirit critic și o capacitate de analiză dezvoltate.
- Parcurgerea unor experiențe cât mai diverse, precum activitățile de voluntariat și schimburile de tineri internaționale, ajută tinerii să-și lărgască perspectivele și să poată lua decizii mai bune.
- Accesul la surse de informare și capacitatea de a le utiliza, filtra, analiza sunt esențiale pentru ca tinerii să poată lua deciziile potrivite.

4. Ce îi poate ajuta pe tineri să facă față situațiilor stresante și momentelor de criză?

- Se remarcă nevoia tinerilor de a avea un interlocutor care să-i asculte și să-i sprijine atunci când se află în situații dificile, astfel că aceștia trebuie să fie încurajați să apeleze la servicii de consiliere, inclusiv psihologică, de câte ori au nevoie și să aibă acces la acestea în mod gratuit, în instituțiile de învățământ sau în afara lor.
- Fiecare instituție de învățământ trebuie să aibă personal specializat ce să consilieze tinerii ce trec prin momente dificile.
- În anumite contexte, la activitățile de consiliere trebuie să participe și familiile tinerilor.
- Sistemul educațional trebuie să devină unul cât mai puțin stresant pentru tineri, ce se concentrează pe dezvoltarea de competențe și nu pe dezvoltarea unui sistem competițional între tineri ce poate avea efecte negative asupra psihicului acestora, precum și pe evitarea stigmatizării/etichetării tinerilor în funcție de diverse criterii și pe combaterea violenței psihice sau de limbaj și a bullyingului de toate tipurile.
- Tinerii trebuie să își dezvolte de la vârste cât mai fragede inteligența emoțională.
- În sistemul educațional ar trebui integrate sesiuni de formare, pentru gestionarea stresului și a furiei.
- Relația cadru didactic-elev/student trebuie consolidată în spiritul parteneriatului, încrederii și respectului reciproc.
- Tinerii ce suferă trauma sau care provin din medii dezavantajate ar trebui să intre automat în programe de asistență socială și consiliere specializate, pentru a fi sprijiniți să depășească momentele dificile.
- Mediile de învățare trebuie să fie cât mai prietenoase, pentru a nu dezvolta anxietăți și a permite tinerilor să se dezvolte într-o atmosferă relaxantă.
- În urma oricărei nereușite academice, tinerii ar trebui să beneficieze de sprijin și consiliere pentru a-și recalibra traseul educațional.
- Una dintre principalele cauze de stres ale elevilor și studenților este reprezentată de examinare și notare, astfel că se recomandă regândirea sistemului de evaluare a elevilor și a studenților astfel încât acesta să devină mai puțin stresant.

5. Ce i-ar putea ajuta pe tineri să își croiască drum prin supraîncărcarea informațională de astăzi?

- Încă din primii ani de școală, tinerii trebuie să parcurgă discipline precum „educație media”, pentru a deprinde competențe ce îi vor ajuta să diferențieze informațiile verosimile de cele false.
- Tinerii trebuie educați să verifice permanent informațiile pe care le află, să cerceteze pentru a afla date suplimentare, să analizeze sursele din care provin informațiile și să caute confirmări suplimentare.
- Sistemul educațional trebuie să dezvolte spiritul critic și capacitatea tinerilor de analiză și de filtrare a informațiilor.
- O componentă specială a educației media/digitale trebuie să vizeze informarea tinerilor în legătură cu implicațiile distribuirii informațiilor personale online și metode prin care aceștia pot preveni potențiale infracțiuni cibernetice și pot utiliza internetul în siguranță.
- Tinerii trebuie îndrumați spre sursele oficiale de informare ale instituțiilor publice europene și naționale, precum și către platformele unde sunt publicate deciziile acestora și actele normative/legislative, iar acestea trebuie să devină cât mai atractive pentru a fi accesate și urmărite de tineri.
- Se recomandă și dezvoltarea unei platforme unice de informare a tinerilor la nivel european cu privire la oportunitățile și deciziile de interes pentru ei.
- Unii tineri consideră că fenomenul fake news ar trebui combătut instituțional, iar cei care publică astfel de știri sau informații false ar trebui sancționați, iar sursele ar trebui să fie clasificate în funcție de credibilitate.
- De asemenea, anumiți tineri consideră necesar ca știrile pozitive să fie promovate prioritar știrilor negative.
- O altă metodă de a ghida tinerii spre informațiile cu adevărat relevante este facilitarea comunicării acestora cu specialiști din diverse domenii ce le pot explica și justifica unele informații.

6. Cum ar putea tinerii să poarte un dialog respectuos și într-o manieră nonviolentă cu cei care au opinii foarte diferite față de ei?

- Educația este cheia și pentru a combate limbajul instigator la ură și violența de limbaj.
- Tinerii trebuie educați încă din primii ani de școală în spiritul acceptării opiniilor și diversității celorlalți și, de asemenea, trebuie educați să își gestioneze emoțiile, inclusiv în mediul online/virtual.
- Educația interculturală poate juca un rol important în prevenirea discriminării, tinerii învățând să respecte valorile celorlalți, chiar dacă nu le împărtășesc.
- În sistemul educațional ar trebui integrate sesiuni de formare, prin metode non-formale, pentru dezvoltarea comunicării și gestionarea stresului și a furiei, pentru a cultiva competențe precum ascultarea activă, empatia și asertivitatea.
- Participarea tinerilor la activități de voluntariat îi ajută să se deschidă în fața celorlalți, să devină mai toleranți, să-și gestioneze mai bine emoțiile și sentimentele și să cunoască persoane diferite, astfel că trebuie încurajată.
- Climatul educațional trebuie să fie unul ce garantează tinerilor confort psihic și un mediu în care să nu se simtă discriminați în niciun fel.
- Cadrele didactice trebuie să cultive valorile acceptării diversității și respectului reciproc în toate activitățile pe care le desfășoară cu tinerii.
- Fiecare instituție de învățământ trebuie să aibă o strategie și un plan de acțiune concret pentru a combate limbajul instigator la ură, bullyingul și violența de limbaj, psihică sau cibernetică, iar victimele acestor practici trebuie să beneficieze de consiliere specializată.
- Sistemul educațional trebuie să cultive dezbaterile bazate pe argumente concrete, pe discuția ideilor, nu pe atacuri la persoană sau jigniri. Elevii și studenții trebuie antrenați periodic în dezbateri pentru a fi obișnuiți cu astfel de discuții și pentru a fi capabili să își susțină ideile într-un mod pașnic.
- Tinerii cu probleme în gestionarea furiei trebuie îndrumați pentru a primi, instituționalizat, consiliere specializată în acest sens (pot fi îndrumați spre lucrători de tineret).
- Mediul educațional trebuie să combată dezvoltarea stereotipurilor și prejudecăților negative și să promoveze analiza în profunzime a subiectelor supuse dezbaterii.
- Dezvoltarea unor campanii în media și pe rețele sociale prin care să fie promovate valori precum acceptarea diversității sau respectul reciproc.
- Dezvoltarea abilităților de negociere ale tinerilor, pentru a fi evitate conflictele atunci când opiniile sunt divergente.
- Utilizarea limbajului non-verbal și para-verbal în mod pozitiv.

7. Ce ar trebui să se schimbe astfel încât tinerii să înțeleagă pe deplin și să susțină proiectul european și instituțiile sale?

- Pentru ca tinerii să fie mai informați și mai interesați de funcționarea Uniunii Europene și instituțiilor sale, aceștia trebuie să înțeleagă în primul rând mecanismele de funcționare ale uniunii, să diferențieze instituțiile acesteia și să cunoască documentele ce stau la baza funcționării acestei structuri.
- Încă din primii ani de școală, tinerii trebuie să învețe care sunt principiile de bază ale funcționării Uniunii Europene și valorile promovate de UE.
- În perioada învățământului preuniversitar, tinerii trebuie să parcurgă discipline precum educație civică, educație europeană, educație pentru democrație, educație politică, prin care să își dezvolte cunoștințele despre Uniunea Europeană.
- Se recomandă dezvoltarea unei aplicații gratuite pentru telefoane mobile pentru informarea cetățenilor despre activitatea Uniunii Europene, știri despre instituțiile europene, noutăți etc., disponibilă în toate limbile țărilor membre UE.
- Se recomandă elaborarea unor broșuri cu drepturi ale tinerilor în Uniunea Europeană, ce să fie distribuite gratuit tuturor tinerilor în momentul împlinirii unor anumite vârste (14-16-18-21-26-30 ani).
- Se recomandă elaborarea unor broșuri informative pentru studenți, ce să fie distribuite gratuit la începutul fiecărui ciclu de studii, prin care să le fie prezentate acestora drepturile lor ca membri ai Spațiului European al Învățământului Superior.
- Se recomandă derularea unor campanii de promovare a drepturilor tinerilor în UE atât outdoor, cât și pe rețelele sociale sau la televiziuni.
- Se recomandă dezvoltarea unei aplicații gratuite pentru telefoanele mobile de consultare a cetățenilor Uniunii Europene pe diverse teme, disponibilă în toate limbile țărilor membre UE.
- Se recomandă dezvoltarea programelor prin care tinerii pot participa la evenimente/vizite la instituțiile europene.
- Se recomandă promovarea mesajelor importante ale UE în formate atractive pentru tineri (infografice, clipuri video etc.).
- Se recomandă promovarea activității Parlamentului European, a comunicării cu europarlamentarii și a importanței alegerilor pentru Parlamentul European pe toate canalele disponibile, prin metode atractive pentru tineri.
- Se recomandă dezvoltarea unor emisiune TV/online/vloguri adresate tinerilor, cu informații și noutăți despre activitatea Uniunii Europene, în toate statele membre.
- Se recomandă dezvoltarea unor cursuri online despre funcționarea Uniunii Europene și desfășurarea unor webinare periodice pe această temă, cu acces gratuit pentru tineri.
- Organizarea de dezbateri în diverse medii, la care să participe tineri din toate categoriile și reprezentanți ai instituțiilor europene.
- Organizarea de școli de vară pentru tineri la instituțiile europene.
- Elaborarea unor broșuri, infografice, clipuri video cu beneficiile pe care apartenența la UE le oferă cetățenilor săi.
- Dezvoltarea de programe de internship plătit/voluntariat la instituțiile europene și promovarea acestora în rândul tinerilor.
- Dezvoltarea unor cursuri aprofundate despre Uniunea Europeană și la nivel universitar, cu caracter opțional, dar indiferent de programul de studii urmat.

- Implicarea tinerilor în procesele de consultare ale Uniunii Europene, prin alocarea mai multor resurse pentru procesul de Dialog Structurat.

8. Cum ar putea ajuta Uniunea Europeană tinerii imigranți care vin în țările UE?

- Pentru a integra tinerii migranți ce vin în țările Uniunii Europene trebuie asigurate o serie de mecanisme de suport, precum:
 - facilități de locuire – asigurarea unei locații de cazare în regim gratuit;
 - sprijin juridic pentru întocmirea documentelor necesare pentru rezidență, studiu, muncă;
 - cursuri de limbă – limbi de circulație internațională și limba țării în care primesc rezidență;
 - cursuri de educație interculturală – pentru a se familiariza cu valorile europene și cu istoria, tradițiile și obiceiurile țării în care primesc rezidență;
 - sprijin pentru obținerea unui loc de muncă, dacă e cazul;
 - sprijin pentru echivalarea studiilor și pentru înscrierea la forme de învățământ pentru continuarea studiilor;
 - burse pentru tinerii ce studiază;
 - mese zilnice pentru migranții ce nu au încă o sursă de venit;
 - acces la servicii medicale în regim gratuit;
 - servicii de consiliere psihologică gratuită;
 - servicii de consiliere specializată în carieră și vocațională în regim gratuit;
 - acces la resursele educaționale de care au nevoie în regim gratuit;
 - acces la oportunități de voluntariat;
 - sprijin în desemnarea de reprezentanți în structuri consultative ale instituțiilor publice și în participarea la procese decizionale;
 - înființarea de centre de suport social și educațional;
 - sprijin pentru inițierea de start up-uri.
- Informarea corespunzătoare a populației pe toate canalele media în spiritul acceptării diversității culturale și respectului reciproc, precum și despre cultura și particularitățile țărilor din care provin migranții, pentru a-i accepta mai ușor pe aceștia și a fi informați despre contextual din care provin.
- Educarea tinerilor în spiritul valorilor acceptării diversității interculturale și respectului reciproc.
- Formarea specific a cadrelor didactice ce urmează să lucreze cu migranți.
- Aplicarea de sancțiuni pentru cei ce discriminează.

9. Ce le-ar ajuta pe fetele și femeile tinere să depășească discriminarea și inegalitatea?

- Pentru a combate inegalitățile de gen un element cheie este reprezentat de educație. Se recomandă introducerea de cursuri despre identitate de gen în școli, încă din primii ani de studii, eliminarea tuturor stereotipurilor de gen din spațiul public (manual, mass media, publicitate etc.) și formarea corespunzătoare a cadrelor didactice pentru a putea asigura un climat nediscriminatoriu din acest punct de vedere în timpul orelor de curs.
- De asemenea, se recomandă educarea tinerilor părinți/viitorilor părinți în spiritul egalității de gen, pentru ca aceștia să poată fi capabili să asigure o educație corespunzătoare copiilor lor.
- Drepturile omului trebuie predate timpuriu în școli, pentru a fi cunoscute și înțelese de către toți tinerii.
- În primii ani de școală, tinerii trebuie să învețe despre diferențele biologice dintre femei și bărbați, în așa fel încât să le accepte ca fiind normale.
- În fiecare regiune trebuie să existe centre specializate unde femeile victime ale discriminării sau ale violenței domestice să poată apela și unde să poată primi adăpost, consiliere psihologică, juridică sau inclusiv sprijin financiar.
- Fiecare țară trebuie să dispună de o linie telefonică gratuită unde fetele/femeile să poată semnala abuzuri și să primească consiliere.
- Se pot dezvolta platforme online prin intermediul cărora femeile să prezinte situațiile discriminatorii/abuzive la care au fost supuse.
- Legislația împotriva agresorilor trebuie să fie clară și fermă, astfel încât victimele să fie protejate de eventuale răzbunări.
- Piața muncii nu trebuie să facă diferențe de gen, nici din punct de vedere al salarizării, nici din punct de vedere al accesului pentru anumite poziții sau locuri de muncă.
- Tinerele mame trebuie să fie încurajate să își continue cariera sau studiile: înființarea de creșe în cartiere sau în apropierea universităților, posibilitatea împărțirii concediului maternal cu tatăl copilului etc.
- Derularea de campanii împotriva abuzurilor pe bază de gen, inclusiv prin utilizarea de exemple ale victimelor ce au reușit să depășească acest stadiu, promovând mesaje transmise atât de femei, cât și de bărbați.
- Consilierea băieților/bărbaților predispuși a discrimina/agresa.
- Asigurarea de servicii de planificare familială sau terapie de cuplu pentru a asigura echilibrul de gen în familie.
- Politicile de resursă umană ale angajatorilor să fie deschise spre sprijinirea ideii de creștere demografică.
- Sancționarea promovării stereotipurilor de gen în spațiul public, mass media, sporturi publicitare, discursuri publice etc.
- Asigurarea de servicii de consiliere psihologică/juridică și sprijin suplimentar pentru fetele/femeile provenite din medii dezavantajate ce sunt victime ale abuzurilor.
- Eliminarea practicilor ce presupun obiectificarea femeii și, mai ales, a utilizării acestora în scopuri comerciale.

- Derularea de campanii de prevenție a traficului de persoane.
- Implementarea de mecanisme de sprijin social pentru mamele singure sau provenite din medii dezavantajate.

10. Ce ar putea fi făcut pentru a le permite tinerilor din mediile marginalizate să participe pe deplin în societate?

- Tinerii din grupuri dezavantajate/marginalizate au nevoi diferite și se confruntă cu probleme specifice grupului din care fac parte, astfel că pentru fiecare categorie sunt necesare măsuri distincte de sprijin.
- Primul pas pentru sprijinirea tinerilor din medii dezavantajate este integrarea lor în societate, creșterea încrederii în sine și combaterea discriminării contra acestora.
- Învățământul trebuie să se desfășoare într-un climat total nediscriminatoriu, în care să nu se facă nicio diferență pe bază de gen, rasă, etnie, naționalitate, orientare sexuală, orientare religioasă, situație socială, mediu de proveniență etc.
- Toți tinerii proveniți din medii dezavantajate trebuie să aibă permanent acces la servicii de consiliere vocațională și psihologică.
- Tinerii ce provin din medii cu dificultăți financiare trebuie să beneficieze de mecanisme de sprijin în acest sens (burse, facilități la transport, cazare etc.).
- Sistemul educațional trebuie să promoveze valori precum acceptarea diversității, respectul reciproc și libertățile cetățenești.
- Drepturile fundamentale ale omului (Declarația universală a drepturilor omului) trebuie să fie însușite de toți tinerii încă din primii ani de școală.
- Cadrele didactice trebuie formate special pentru a promova o educație pentru drepturile omului și un climat nediscriminatoriu, lipsit de stereotipuri și prejudecăți.
- Toate statele membre ale Uniunii Europene trebuie să recunoască toate tipurile de libertăți cetățenești, inclusiv relațiile între persoane de același sex, prin legalizarea căsătoriilor sau parteneriatelor civile în acest sens.
- Tinerii trebuie să beneficieze de oportunități egale pe piața muncii, fără niciun fel de criterii discriminatorii (pe bază de gen, rasă, etnie, naționalitate, orientare sexuală, orientare religioasă, situație socială, mediu de proveniență etc.).
- Orice formă de discriminare trebuie sancționată de organele abilitate, inclusiv orice încercare de discriminare din partea angajatorilor.
- Tinerii din medii marginalizate trebuie informați suplimentar despre diversele oportunități pe care le pot accesa, la nivel local, național sau european.
- Tinerilor din medii marginalizate trebuie să le fie oferite oportunități de voluntariat, pentru a le facilita incluziunea socială.
- Tinerii din medii marginalizate trebuie să fie sprijiniți pentru a avea acces la procesele decizionale la diferite niveluri și trebuie invitați în mod special pentru a fi parte din structurile consultative ce abordează problematice de tineret.
- Pentru a sprijini tinerii din medii marginalizate, se recomandă dezvoltarea spiritului antreprenorial al acestora prin diverse sesiuni de formare sau cursuri specifice.
- Statele membre ale Uniunii Europene trebuie să se asigure că tinerii din medii marginalizate se bucură de educație de cea mai bună calitate pentru a putea depăși problemele cu care se confruntă.
- Garantarea accesului la educație de calitate pentru toți tinerii proveniți din medii dezavantajate.

- Sprijinirea accesului pe piața muncii al tinerilor proveniți din medii marginalizate/dezavantajate, inclusiv prin acordarea anumitor facilități fiscale pentru angajatori.
- Derularea de cursuri specifice de educație civică, educație pentru sănătate/sexuală, educație juridică, educație financiară pentru tinerii proveniți din medii marginalizate.
- Oferirea de servicii gratuite de planificare familială pentru tinerii proveniți din medii marginalizate/dezavantajate.
- Integrarea tinerilor din medii marginalizate prin implicarea lor în activități socio-culturale și sportive.
- Monitorizarea tinerilor provenind din medii marginalizate/dezavantajate de către asistenți sociali, cel puțin până în momentul în care devin independenți din punct de vedere financiar, și intervenția atunci când aceștia necesită sprijin, prin activități de consiliere și formare.
- Dezvoltarea de trasee flexibile individualizate pentru tinerii cu dificultăți de învățare și oferirea de sprijin didactic suplimentar.
- Dezvoltarea de planuri de acțiune concrete și imediate pentru combaterea sărăciei în mediile dezavantajate (în special în mediul rural, periferii etc.).

11. Ce ar trebui să se schimbe astfel încât tinerii din mediul rural să beneficieze de aceleași oportunități ca tinerii din mediul urban?

- Tinerii din mediul rural au nevoie de multe schimbări pentru a putea beneficia de oportunități similare cu cei din mediul urban.
- De multe ori se constată că administrațiile locale din mediul rural sunt neprofesioniste, fără viziune și nepreocupate de nevoile și interesele tinerilor din zonă, astfel că ar fi nevoie de o profesionalizare a resursei umane din aceste poziții.
- În general, infrastructura din mediul rural este mai puțin dezvoltată decât cea din mediul urban, tinerii fiind direct afectați. Astfel se constată nevoia investițiilor în drumuri, rețele de apă curentă, canalizare, gaz, electricitate, telefonie, internet etc., pentru ca fiecare tânăr să poată beneficia de facilitățile de bază pe care secolul în care trăim ni le oferă.
- Chiar dacă de obicei mediul rural abundă de spații verzi, considerăm că tinerii au nevoie de baze sportive sau de locuri de joacă special amenajate și în aceste zone.
- Școlile din mediul rural trebuie să fie cel puțin la aceleași standard cu cele din mediul urban, dispunând de resurse educaționale moderne și de cadre didactice bine pregătite și, eventual, stimulate financiar suplimentar pentru a preda în aceste locații.
- De asemenea, în mediul rural trebuie înființate biblioteci dotate corespunzător.
- Se recomandă informarea tinerilor din mediul rural despre oportunitățile pe care aceștia le pot accesa pentru propria dezvoltare.
- Pentru dezvoltarea economică a zonelor din mediul rural, se recomandă valorificarea potențialului turistic și atragerea potențialilor investitori prin oferirea de terenuri gratuite pentru investiții.
- Se recomandă acordarea de burse pentru tinerii din mediul rural ce aleg să se întoarcă să profeseze în același tip de zonă după finalizarea studiilor universitare.
- Se recomandă organizarea de evenimente cultural-artistice sau sportive și în zone din mediul rural, dar și promovarea evenimentelor derulate în așezările urbane din apropiere.
- Se recomandă sprijinirea înființării de organizații neguvernamentale în mediul rural, ce să primească finanțare apoi pentru a derula programe și proiecte în aceleași zone, inclusiv prin formarea tinerilor în acest sens.
- Se recomandă instituțiilor de învățământ superior să colaboreze cu administrațiile locale din mediul rural pentru a-și promova activitățile și oferta educațională, dar și pentru a derula activități specifice de sprijinire a tinerilor din aceste zone.
- Se recomandă ca fiecare administrație locală din mediul rural să aibă angajați lucrători de tineret specializați, ce să poată soluționa în mod profesionist nevoile și problemele tinerilor din aceste zone.
- Se recomandă finanțarea de programe ce să faciliteze digitalizarea zonelor rurale.
- Se recomandă derularea de campanii și sesiuni de formare în mediul rural pentru combaterea discriminării și promovarea diversității și a libertăților cetățenești.
- Se recomandă valorificarea tradițiilor locale, inclusiv prin sprijinirea tinerilor din mediul rural să demareze programe de antreprenoriat în acest sens.
- Se recomandă acordarea de burse pentru elevii din mediul rural pentru ca aceștia să-și poată finaliza studiile preuniversitare, dar și pentru studenți proveniți din mediul rural.

- Abandonul școlar este mai ridicat în mediul rural decât în mediul urban, astfel că se impun măsuri de sprijin pentru ca tinerii să nu renunțe la studii (burse, facilități de transport, consiliere etc.).
- Se recomandă finanțarea și încurajarea desfășurării de proiecte extracurriculare în școlile din mediul rural, menite să dezvolte competențe transversale ale elevilor.
- Se recomandă organizarea de programe de tip after school în mediul rural, pentru sprijinirea elevilor cu dificultăți de învățare.
- Crearea unei rețele de sprijin pentru tinerii din mediul rural, formată din: societate civilă, autorități locale și instituții de învățământ.
- Organizarea unor întâlniri comunitare periodice de informare a tinerilor și dezbateri asupra subiectelor ce-i privesc.
- Înființarea de centre culturale și de tineret în mediul rural, unde să fie desfășurate activități pentru tineri, precum sesiuni de formare sau alte activități socio-culturale.
- Dezvoltarea agriculturii și a antreprenoriatului rural, pentru a stimula tinerii să nu părăsească aceste zone.
- Asigurarea de servicii medicale de bază în mediul rural.
- Schimbul de experiențe între tinerii din mediul rural și cei din mediul urban ar putea fi benefic pentru ambele categorii prin eliminarea prejudecăților și învățare prin experiențe.

12. Ce ar trebui schimbat astfel încât zonele rurale să devină mai atractive pentru tineri?

- Pentru a deveni mai atractive pentru tineri, localitățile din mediul rural ar trebui să dispună de:
 - infrastructură de bază (drumuri asfaltate, rețele de apă curentă, canalizare, gaz, electricitate, telefonie, internet etc.);
 - servicii de sănătate;
 - oportunități pentru dezvoltarea de inițiative antreprenoriale (susținerea start-up-urilor în mediul rural);
 - burse de studio acordate pentru tinerii ce optează să locuiască în mediul rural după studii;
 - oportunități de accesare de fonduri europene pentru dezvoltarea de afaceri;
 - locuri de muncă cu salarii atractive pentru tineri;
 - investitori interesați să dezvolte afaceri în zonă;
 - turism rural dezvoltat;
 - școli dotate modern;
 - cadre didactice bine pregătite;
 - activități cultural-artistice constante;
 - centre de tineret;
 - conexiuni eficiente la rețele de transport auto/feroviar;
 - centre comerciale;
 - oportunități pentru petrecerea timpului liber;
 - curățenie stradală și sistem de colectare selective a deșeurilor;
 - locuințe pentru tineri;
 - oportunități de dezvoltare a activităților de agricultură;
 - sistem preferențial de taxe și impozite pentru tinerele familii stabilite în mediul rural;
 - taxe și impozite mai mici pentru afacerile din mediul rural;
 - organizații neguvernamentale de tineret ce să desfășoare activități pentru tineri;
 - oportunități de voluntariat.
- O altă inițiativă ar putea fi mutarea zonelor industriale mai aproape de mediul rural, crescând astfel cererea pe piața muncii și dezvoltarea comunităților locale.
- Locațiile din mediul rural pot fi promovate ca zone în care se poate duce un mod sănătos de viață, fără poluare, cu locuri pentru relaxare, produse bio etc.

13. Ce rol pot juca tinerii în programele de dezvoltare durabilă și a mediului înconjurător și cum poate fi activat acest lucru?

- Tinerii, prin implicarea lor și puterea exemplului, pot fi motorul unei generații mult mai atente cu mediul înconjurător.
- Încă din primii ani de școală, tinerii trebuie educați în spirit ecologic, pentru a proteja mediul. Ar putea fi introdusă chiar o disciplină de educație ecologică în planurile de învățământ, ce să aibă și un modul practic, în natură, consistent, și care să stimuleze creativitatea elevilor în procesul de reciclare și reutilizare a resurselor.
- Principiile economiei circulare ar trebui să stea la baza educației tinerilor, alături de SDG ONU, pentru ca aceștia să învețe să reutilizeze și să recycleze cât mai multe dintre resursele de care dispun.
- Tinerii pot fi un exemplu pentru comunitate, inițiind, în grupuri informale, individual sau alături de organizații neguvernamentale, campanii de colectare selectivă sau de plantare a copacilor.
- Sunt necesare resurse de informare cu privire la ecologie și protecția mediului în format atractiv pentru tineri (infografice, clipuri video etc.).
- Încurajarea tinerilor antreprenori să dezvolte start up-uri ce promovează conceptul de energie verde.
- Tinerii trebuie să conștientizeze care sunt efectele poluării și să încerce să trăiască cât mai „curat”.
- Derularea de campanii de informare a tinerilor și nu numai despre efectele nocive ale poluării sau încălzirii globale.
- Pentru a evita poluarea mediului, tinerii ar trebui încurajați să folosească mijloace de transport verzi (biciclete, skateboard, trotinetă, mașină electrică, transportul în comun etc.), prin posibilitatea de a utiliza gratuit astfel de mijloace sau prin posibilitatea de a accesa vouchere pentru achiziția de astfel de mijloace de transport.
- Tinerii trebuie să se preocupe și de sănătatea publică, implicându-se activ în campanii de combatere a consumului de tutun.
- Tinerii ar trebui încurajați să utilizeze ambalaje ecologice.
- Înlocuirea pungilor de plastic cu pungi reutilizabile.
- Încurajarea tinerilor să folosească produse concepute din materiale reciclate.
- Încurajarea și educarea tinerilor să conserve resursele epuizabile.
- Inițierea de către tineri de mișcări civice, petiții, sesizări și manifestări publice pașnice și creative pe domeniul protecției mediului înconjurător (mai ales acolo unde situația este gravă și necesită luarea urgentă de atitudine).

Măsuri ce ar trebui luate de autorități:

- Încurajarea utilizării energiilor alternative, prin oferirea de granturi în acest sens și prin informarea tinerilor despre riscurile risipei resurselor epuizabile.
- Dezvoltarea conceptului de „școală verde”/„școală zero waste” și alocarea de resurse pentru ca majoritatea unităților de învățământ să respecte aceste criterii.
- Promovarea conceptului „zero waste” în rândul instituțiilor publice și administrațiilor locale și alocarea de resurse pentru implementarea sa, în așa fel încât cât toate să se alinieze acestor principii.
- Evitarea risipei hranei, prin înființarea de puncte de colectare în fiecare localitate.

- Colectarea la sursă, de către fiecare consumator casnic, a deșeurilor pe cel puțin 4 fracții (aluminiu, plastic, hârtie, deșeu umed).
- Interzicerea totală a poluatorilor ce depășesc anumite standarde stricte de mediu (autoturisme, fabrici etc.), pentru reducerea emisiilor de gaze nocive în atmosferă.
- Implementarea unor concepte de tip „plătești pentru cât arunci” la nivel național.
- Interzicerea incineratoarelor de deșeuri.
- Aplicarea de sancțiuni aspre celor ce defrișează ilegal.
- Stimularea agriculturii bio.
- Stimularea industriilor ce au la bază materiale reciclate.
- Aderarea la tratate/rețele internaționale pentru combaterea poluării.

14. Cum ar putea programele europene dedicate tinerilor și organizațiilor de tineret să devină accesibile pentru o gamă mai largă și mai diversă de tineri?

- Este evident că programele europene dedicate tinerilor (precum Erasmus+) nu au reușit să ajungă la toți tinerii, privați de accesul la acestea fiind mai ales tinerii din medii dezavantajate (mediul rural, familii cu venituri reduse etc.).
- Așadar, considerăm că programele europene dedicate tinerilor trebuie să devină mult mai accesibile pentru tineri, în special pentru cei din categorii defavorizate, iar informațiile despre acestea să ajungă mult mai facil la beneficiari.
- S-a constatat nevoia desfășurării mai multor sesiuni de informare, în special în școli/licee, în orașe mici sau în mediul rural, eventual și în colaborare cu autoritățile publice locale.
- Agențiile Naționale care implementează proiectul Erasmus+ ar trebui să dezvolte parteneriate cu școli și cu autorități publice locale și să deruleze sesiuni de informare pentru tineri în colaborare cu acestea.
- Promovarea programelor europene dedicate tinerilor s-ar putea face mult mai amplu și în mediul online și offline, prin spoturi publicitare la TV, bannere online de promovare, publicitate stradală etc., astfel încât informația să fie cât mai accesibilă pentru toate categoriile de beneficiari. Fostii participanți/beneficiari ai acestor programe pot fi vectori de imagine foarte buni ce să fie utilizați în campaniile de promovare.
- Organizațiile neguvernamentale cu experiență în implementarea programelor europene dedicate tinerilor ar putea fi folosite drept ambasadori în comunitatea lor, promovând mai departe oportunitățile pe care aceste programe le oferă.
- Agențiile Naționale care implementează proiectul Erasmus+ ar putea organiza mai multe sesiuni de formare în domeniul scrierii de proiecte, mai ales în zonele defavorizate, precum mediul rural, pentru a sprijini tinerii și organizațiile de tineret din respectivele regiuni să acceseze aceste fonduri.
- Toate informațiile, ghidurile, materialele de promovare utilizate pentru programele europene dedicate tinerilor trebuie să fie disponibile în toate limbile țărilor Uniunii Europene.
- Beneficiile pe care programele europene le aduc tinerilor și comunității trebuie scoase în evidență mai mult și utilizate în campaniile de informare și promovare a acestora. Să se pună accent pe competențele ce se pot dezvolta în urma participării la aceste programe.
- Agențiile Naționale ar trebui să identifice evenimente de interes pentru tineri, unde să organizeze campanii de informare, flashmoburi, standuri etc. pentru promovarea programelor europene dedicate tinerilor (de exemplu, în cadrul marilor festivaluri, târguri etc. unde participă foarte mulți tineri).
- Tinerii și organizațiile de tineret trebuie implicați mai mult ca vectori de imagine în promovarea acestor programe europene.
- Ar putea fi înființate centre suport Erasmus+ în toate regiunile unei țări, mai ales în mediile defavorizate.
- Agențiile Naționale ar putea desemna mai multe persoane resursă ce să ofere suport și consultanță celor ce vor să aplice pentru a beneficia de programele europene destinate tinerilor (se poate înființa chiar și o linie telefonică specială în acest sens).
- În campaniile de informare ale programelor europene dedicate tinerilor ar trebui vizate și familiile acestora, mai ales dacă e vorba de tineri minori sau de tineri din medii dezavantajate, pentru a înțelege și aceștia pe deplin beneficiile pe care programul le poate aduce unui tânăr.

- Proiectele finanțate ar putea deveni mai cunoscute în rândul tinerilor dacă s-ar derula pe perioade mai îndelungate (3-4 ani, nu doar activități punctuale pe perioade scurte de timp), pentru a avea continuitate.
- Implicarea consiliilor elevilor în promovarea acestor programe europene dedicate tinerilor.

15. De ce fel de spații au nevoie tinerii încât să-și dezvolte abilitățile personale, culturale și politice?

- Tinerii au nevoie de spații pe care să le considere ale lor, unde să-și poată pune în aplicare ideile sau unde să poată participa la activități prin care să se dezvolte.
- Nevoia înființării și dezvoltării de centre de tineret în cât mai multe comunități este una acută. Astfel de spații ar trebui să existe în fiecare localitate, inclusiv în orașele mici și în mediul rural.
- Spațiile unde tinerii își pot desfășura activități, precum centrele de tineret, trebuie să fie cât mai prietenoase, viu colorate/pictate, amenajate modern și multifuncțional (să poată fi ușor reamenajate în funcție de specificul activității desfășurate) și dotate cu tehnologie de actualitate (videoproiector, ecran de proiecție, computere, imprimante/copiatoare, scanere, internet wireless etc.).
- Spațiile unde tinerii își desfășoară activități trebuie să fie accesibilizate și pentru persoanele cu dizabilități (rampe de acces, lift, marcaje speciale, toalete special amenajate etc.).
- Pe lângă spațiile fizice unde să-și poată desfășura activități, tinerii își doresc și spații virtuale sigure, unde să își poată împărtăși ideile și de unde să se poată informa, unde datele cu caracter personal să fie protejate, iar limbajul instigator la ură sancționat.
- Tinerii își doresc centre în care să poată învăța limbi străine, unde să beneficieze de consiliere și orientare în carieră, unde să poată participa la cursuri de educație politică sau unde să-și poată dezvolta diverse competențe cultural-artistice.
- Altă nevoie a tinerilor a fost aceea de a avea un spațiu unde să poată urmări filme și documentare, de tip cinema.
- Centrele de tineret trebuie să dispună și de locuri de cazare și de spații de servire a mesei, pentru a putea desfășura evenimente cu tineri din diverse regiuni.
- Tinerii își doresc să aibă și biblioteci, dotate cu săli de lectură, computere, acces la baze de date internaționale și care să fie deschise non-stop pentru ei, dar și centre de informare turistică.
- Accesul tinerilor în spațiile destinate acestora trebuie să fie gratuit.
- Tinerii își doresc și hub-uri pentru organizațiile neguvernamentale, unde acestea să poată beneficia gratuit de sedii sau de spații pentru desfășurarea de activități.
- Spațiile deschise sunt o altă dorință a tinerilor, precum parcuri pentru odihnă/lectură, parcuri amenajate cu spații de joacă pentru copii, parcuri cu specific sportive, parcuri dendrologice sau parcuri de aventură.
- Altă nevoie semnalată de tineri este reprezentată de locații unde să poată desfășura activități culturale sau de divertisment.
- Centrele de tineret trebuie să dispună de spații în care tinerii/organizațiile neguvernamentale de tineret pot derula ateliere sau sesiuni de formare, cu acces gratuit.
- Sălile de sport, bazinele de înot și terenurile de sport cu acces liber pentru tineri sunt o altă nevoie importantă semnalată de aceștia.
- Tinerii au mai semnalat și nevoia existenței unor spații de învățare sau de lucru comune, unde să își poată desfășura activitatea individual.
- Este necesară și o platformă online ce să integreze o hartă a tuturor spațiilor accesibile pentru tineri într-o anumită regiune, precum și organizațiile ce desfășoară activități pentru tineri.

- Tinerii își doresc ca în spațiile în care ei își desfășoară activitatea să nu se fumeze.
- Pentru încurajarea unui stil de viață sănătos, tinerii își doresc ca localitățile să aibă rețele de piste de biciclete cât mai dezvoltate.

16. Ce oportunități și instrumente le sunt necesare tinerilor pentru a influența procesul decizional democratic și societal ca parte a vieților lor de zi cu zi?

- Este clar că tinerii își doresc să fie implicați în toate procesele decizionale unde se iau hotărâri cu impact direct sau indirect asupra lor.
- Astfel, fiecare autoritate/instituție publică, la nivel local, regional, național sau internațional, ar trebui să înființeze un consiliu consultativ dedicat tinerilor, unde organizațiile neguvernamentale ale acestora sau grupurile informale de tineri să poată delega reprezentanți și care să fie implicat în toate deciziile luate de respectiva instituție în domeniul politicilor ce au impact direct sau indirect asupra tinerilor. Aceste structuri trebuie să asigure legătura dintre tineri și reprezentanții respectivelor autorități/instituții și să preia propunerile tinerilor.
- Ar fi necesar un instrument unic de consultare a tinerilor la nivel european, prin intermediul unei aplicații de smartphone/platformă online, disponibilă în toate limbile țărilor membre ale Uniunii Europene, unde tinerii să primească notificări de câte ori o consultare nouă este în derulare și să fie informați despre rezultatele și impactul acestora.
- Fiecare decizie luată de o autoritate publică, indiferent de nivel, ce vizează în mod direct sau indirect tinerii, trebuie caracterizată prin transparență și fundamentată pe o consultare prealabilă a acestora. Rezultatele acestor consultări trebuie făcute publice.
- Pentru ca tinerii să capete încredere în procesele de participare, e nevoie ca aceștia să fie informați și să conștientizeze care sunt rezultatele și impactul fiecărui proces de consultare și cum opiniile exprimate de ei au fost transpuse în decizii, politici și obiective strategice ale instituțiilor publice.
- Participarea tinerilor la luarea deciziilor trebuie consolidată în orice medii, fie că vorbim de instituții de învățământ (preuniversitar sau universitar) sau autorități locale, aceștia fiind necesar să fie tratați drept parteneri egali și implicați cu drepturi depline în toate etapele acestor procese.
- Încă din primii ani de școală, tinerii trebuie încurajați să-și exprime opiniile, să fie consultați cu privire la diverse decizii ce îi vizează și să fie implicați în procesele decizionale prin apartenența la structuri formale cu rol deliberativ.
- Educația civică, juridică și politică trebuie să fie elemente esențiale ale fiecărui sistem educațional, astfel încât la finalul fiecărui ciclu de studii tinerii să dobândească competențe de participare cetățenească activă.
- De asemenea, tinerii trebuie să-și dezvolte în școală competențele de gândire critică, comunicare, vorbit în public, lucru în echipă și negociere, precum și cele de elaborare de solicitări, petiții, propuneri legislative sau documente de politică publică, pentru a fi capabili să se implice direct în procesele decizionale cu impact asupra lor.
- Tinerii trebuie consultați constant, prin diverse metode, în ceea ce privește orice decizie ce îi vizează direct sau indirect: chestionare online și offline, dezbateri public, evenimente de consultare, focus grupuri etc.
- Procesul de dialog structurat cu tinerii trebuie extins la nivel național, regional și local, prin alocare de resurse suplimentare, în așa fel încât să implice cât mai mulți tineri, iar rezultatele acestuia trebuie diseminate mai intens în rândul beneficiarilor.

- Se recomandă elaborarea unor broșuri cu drepturi ale tinerilor în Uniunea Europeană, ce să fie distribuite gratuit tuturor tinerilor în momentul împlinirii unor anumite vârste (14-16-18-21-26-30 ani).
- Centrele de informare privind Uniunea Europeană trebuie să devină mai cunoscute și mai atractive pentru tineri, prin adaptarea la dorințele și nevoile acestora.
- Activitatea politicianilor la nivel local, regional, național și european trebuie să devină mai transparentă și mai deschisă către tineri, astfel încât aceștia să fie informați despre deciziile politice și implicați în conturarea acestora. Politicienii ar trebui să organizeze periodic întâlniri cu tinerii pe care îi reprezintă pentru a-I consulta.
- Presa trebuie să fie deschisă în a promova inițiativele tinerilor și a transmite mai departe opiniile lor.
- Tinerii din medii dezavantajate trebuie consultați în mod special de către autoritățile publice, asigurându-se că opinia acestora este luată în considerare.
- Un procent din bugetele locale, regionale, naționale sau europene ar trebui distribuite cu consultarea tinerilor și în funcție de propunerile acestora, prin intermediul principiilor bugetării participative.
- Toate instituțiile publice ce au activitate cu incidență asupra tinerilor ar trebui să aibă compartimente speciale pentru tineret și angajați lucrători de tineret specializați, care să gestioneze relația cu aceștia.
- Vârsta de a candida pentru funcții în structurile decizionale la nivel local, regional, național și european ar trebui redusă, astfel încât participarea tinerilor să fie garantată și extinsă.
- Trebuie încurajată și sprijinită înființarea de structuri neguvernamentale de reprezentare a tinerilor, în special a celor proveniți din medii dezavantajate, și recunoașterea reprezentativității acestora de către autoritățile publice.
- La nivelul fiecărei structuri administrativ-teritoriale ar trebui să existe o strategie pentru tineret pe termen mediu, elaborată în strânsă consultare cu tinerii și organizațiile de tineret, ce să fie completată anual cu planuri de acțiune bugetate corespunzător.
- Instituțiile publice de la toate nivelurile ar trebui să deruleze programe de internship pentru tineri, în așa fel încât aceștia să se poată familiariza cu funcționarea acestor structuri.
- Campanii de informare și platforme credibile și atractive prin intermediul cărora tinerii să fie la curent cu deciziile și dezbaterile care îi privesc (infografice, clipuri video, stickere etc.). Platforme ușor de utilizat prin care tinerii să poată urmări parcursul proceselor legislative la toate nivelurile.
- Promovarea ședințelor publice ale autorităților și încurajarea tinerilor să participe și să își spună punctele de vedere.
- Organizare de evenimente și programe prin care tinerii să cunoască mai bine instituțiile publice și mecanismele de funcționare ale acestora, de tip „porți deschise” sau job shadowing.
- Activitatea structurilor neguvernamentale de reprezentare a tinerilor trebuie susținută inclusiv financiar, la nivel local, național și european, prin alocarea de granturi administrative prin care acestea să funcționeze constant. De asemenea, și grupurile civice informale de tineri pot fi sprijinite să acceseze fonduri pentru a-și derula activitatea.
- Sprijinirea funcționării și dezvoltării Consiliilor Elevilor, încă din ciclul de studii gimnazial, și formarea specifică a elevilor pentru a desfășura activități de reprezentare.
- Tinerii trebuie încurajați să participe la vot, prin campanii de informare creative, online și offline.